

POLITQUES I SISTEMES EDUCATIUS

Curs 2002-2003 – 2n quadrimestre

Professor: Jordi Planas
(jordi.planas@uab.es)

Objectius: l'objectiu d'aquest programa és facilitar als estudiants el marc d'anàlisi per a l'estudi sociològic de les polítiques educatives i la seva aplicació a l'estudi de les polítiques d'educació i formació desenvolupades a Catalunya, a Espanya y en el àmbit internacional.

1. L'ESTAT I EL SISTEMA EDUCATIU

- 1.1 La formació dels sistemes educatius
- 1.2 Les teories de l'estat i el sistema educatiu
- 1.3 La política educativa com a política social i com a política econòmica
- 1.4 La mercantilització de l'educació

2. L'ANALISI SOCIOLOGICA DE LA POLITICA EDUCATIVA

- 2.1 Un marc teòric per a l'anàlisi de la política educativa.
- 2.2 La lògica constitutiva de les polítiques educatives. Grups d'interès i lògica d'intervenció de l'estat. Evolució del sistema capitalista i necessitats educatives.
- 2.3 L'avaluació sociològica de la política educativa.

3. NORMES LEGALS, REGLES DEL JOC I ACTORS EN EL SISTEMA EDUCATIU

- 3.1 L'evolució dels sistemes educatius i la construcció de les regles del joc: les reformes educatives.
- 3.2 Del sistema als individus i dels individus al sistema.
- 3.3 Legalitat i legitimitat: el reconeixement extern de les normes legals del sistema.

4. UN NOU MARC PER ALS SISTEMES EDUCATIUS: GLOBALITZACIO I EDUCACIO

- 4.1 El capitalisme informacional i les seves conseqüències sobre l'educació i formació.
- 4.2 Globalització econòmica, estat, poder i educació
- 4.3 "Fonamentalisme neo-liberal" i tendències d'evolució internacional dels sistemes educatius.
- 4.4 Mercats globalitzats i globalització de les competències: l'excepció cultural?

5. L'EDUCACIÓ A ESPANYA ABANS DE LA TRANSICIO POLITICA

- 5.1 La construcció del sistema educatiu en el segle XIX. L'evolució de la relació Església-Estat.
- 5.2 L'evolució del sistema educatiu espanyol al segle XX. De l'obscurantisme al model de la segona república. L'educació sota el franquisme.
- 5.3 1970-1977: Modernitzar el sistema educatiu. La Llei General d'Educació. I la "contrareforma educativa".

6. DE LA TRANSICIÓ POLITICA FINS A LA LOGSE.

- 6.1 La estructura de cicles educatius i la prolongació de l'ensenyament obligatori
- 6.2 El dret a l'educació i el seu finançament: doble xarxa, reforma fiscal y Pactes de la Moncloa
- 6.3 L'evolució de la escolaritat per nivells: l'expansió educativa i el seu finançament

- 6.4 Descentralització i gestió de l'educació: Constitució, Estatut.
- 6.5 Organismes d'homogeneització i control central: les lleis orgàniques, l'avaluació i l'Alta Inspecció
- 6.6 La reforma universitària
- 6.7 Estat i empresa en la formació professional inicial

7. L'EDUCACIO A L'UNIÓ EUROPEA.

- 7.1 Uns problemes similars i un marc polític i institucional asimètric.
- 7.2 La política educativa y formativa en el marc dels tractats de l'UE. De Roma a Maastricht.
- 7.3 Les normes i els fets referents a l'educació.

8. DE LA LOGSE A LES REFORMES DEL P.P.: UN NOU MARC LEGAL PER A L'EDUCACIO.

- 8.1 La LOU i la Llei Catalana d'Universitats
- 8.2 La Ley de las Cualificaciones y de la Formación Profesional.
- 8.3 La Ley de Calidad.
- 8.4 El nivell educatiu y el fracàs escolar.
- 8.5 Centralització –descentralització: responsabilitat i control.
- 8.6 El finançament el gran absent.
- 8.7 Formació inicial i "formació al llarg de tota la vida".
- 8.8 Eficàcia, eficiència y equitat en les noves propostes.

BIBLIOGRAFIA

- ANGULO RASCO J.F. (1999). El neoliberalismo y el surgimiento del mercado educativo. en J.F. Angulo (COORD). Escuela Pública y sociedad Neoliberal. Madrid: Miño y Dávila Ed., pp. 17-39
- BAUDELLOT CH. & ESTABLET. R. (1990). El nivel educativo sube. Madrid. Ed. Morata
- CALERO J. & BONAL X. (1999). Política educativa y gasto público en educación. Barcelona. Ediciones Pomares-Corredor.
- CARNOY M. (1986). Educación Economía y Estado. Educación y Sociedad nº3 pp 7-52.
- CARNOY M. (1999). Globalización y reestructuración de la educación. Revista de Educación nº318 Enero-Abril 1999. pp 145-164.
- CARNOY M. & LEVIN H.M. (1985) Schooling and Work in the Democratic State. Stanford-USA. Stanford University Press.
- CEDEFOP. (1999). Formación para una sociedad en cambio. Luxembourg. Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas.
- DALE R. (1986) 'La política educativa en Inglaterra entre 1970 y 1983: Estado, Capital y Sociedad Civil' en M. F. Enguita 'Marxismo y Sociología de la Educación. Madrid: Akal. pp. 41-64
- DALE R. (1989) The State and Education Policy. Open University Press: Milton Keynes.
- GREEN A. (1997) Education, Globalisation and the Nation State. MacMillan Press Ltd. London.

HALSEY A.H. et alli (1997) Education. Culture, Economy, Society. Oxford University Press Inc. New York.

IRIBARNE A. d' (1994) La politique européenne en éducation-formation professionnelle à l'épreuve du marché du travail et de la construction européenne. Revista Europea Formación Profesional nº 8/9 1996 pp 3-8 (existeix versió en castellà)

IRIBARNE A. d' (1996) Una lectura de los paradigmas del Libro Blanco sobre la educación y la formación: elementos para un debate. Revista Europea Formación Profesional nº 8/9 1996 pp23-33.

LERENA C. (1976) Escuela, ideología y clases sociales en España. Barcelona. Ariel.

MERINO R., PLANAS J. (1996) Els itineraris postobligatoris dels joves i la reforma escolar. Temps d'Educació nº 15 (pp. 177-201), 1r semestre 1996.

OFFE C. (1990). Contradicciones en el Estado del Bienestar. Madrid. Alianza

PLANAS J. et alli (2000) Marché de la compétence et dynamiques d'ajustement. Toulouse. LIRHE – Université Toulouse.

POPKEWITZ Th.S. (1994). Sociología política de las reformas educativas. Madrid. Morata.

PUELLES M. (1986) Educación e ideología en la España contemporánea. Barcelona. Labor.

RAMIREZ F.O., BOLI J. (1999) La construcción política de la escolarización de masas: sus orígenes europeos e institucionalización de masas. En Enguita M.F. (ed) Sociología de la educación (pp. 297-314). Ed. Ariel S.A. Barcelona

PROCEDIMENT D'AVUACIÓ

A mes del seguiment dels treballs realitzat a classe l'avaluació es farà sobre la base d'un examen final del quadrimestre i un treball analitzant una política educativa. Ambdues parts s'han d'aprovar per a aprovar l'assignatura.